

PATARIMAI TĖVELIAMS, BESIRUOŠIANTIEMS LEISTI SAVO VAIKUS Į MOKYKLĄ

Ruošiatės leisti savo vaiką į pirmą klasę? Kokius darbus ar veiklas atlikti, kad mažasis pasiruoštų mokyklai? Kalbos išlavėjimo ir rašymo įgūdžiai yra vieni svarbiausių vaiko pasirengimo mokyklai požymių.

Nesvarbu, kad šešiametis ar septynmetis dar nemoka dailia rašyvu parašyti MAMA, svarbiausia – kad jo rankytė jau būtų įgudusi tinkamai laikyti rašiklį, o pirštukai pakankamai mitriai ir lygiai galėtų jį vedžioti popieriaus lapu pagal nubrėžtas sąsiuvinio linijas.

Kokia veikla padės idealiai paruošti mažas rankutes rašto darbams?

Keletas patarimų veikloms:

- Pirštelių žaidimai. Kartodami suaugusiųjų rodomus gestus ir judesius vaikai efektyviai lavina savo smulkiają motoriją. Taigi „katutės“ ir „virė virė košė“ – ne tik puikus būdas vaiką užimti keletą minučių, bet ir tikrą tikriausios rašymo pratybą. O štai ir žaidimėlis-skaičiuoklė vyresniems vaikučiams: sakant eilėraštingo žodžius atliekami jame minimi veiksmai, o skaičiuojant pirštukus jie lenkiami abiejose rankose po vieną, kol susigniaužia kumščiai:

Aš turiu penkis pirštus
Jais čiumpu kas tik paklius,
Juos galiu sugniaužt, atgniaužt
Ir pakrutint, ir suspaust.
Vieną pirštą užlenkiu,
Antrą pirštą priglaudžiu,
Trečią draugėn pakviečiu,
Ketvirtą linkt, penktą glust,
Ir turiu du kumštukus!

- Pirštelių teatras – puikus būdas smagiai praleisti lietingą dieną ir... sunaudoti senas pirštuotas pirštines. Tereikia nukirpti pirštinių pirštus, prie jų galiukų prisiūti keletą karoliukų, išsiuvinėti burną ar prikabinti kuokštelį siūlų-plaukų. Štai ir naujai iškeptas jūsų pasakos personažas. Pasigaminkite keletą tokių lėlių sau, keletą – vaikui. Su mažaisiais toks pirštelių teatras leis vaidinti paprastas situacijas, o vyresneliams jau bus įdomu atkurti net ir visos mėgstamos pasakos siužetą, su veikėjų dialogais bei monologais. Svarbiausia – paraginkite vaikus, kad jų „lėlytes“ kuo daugiau judėtų: pritardamos linksėtų, pasisveikindamos nusilenktų, skubėdamos šokčiotų, susitikusios apsikabintų. Taip pamiklinus pirštelius po kelerių metų dailia rašyvu meną perprasti bus daug lengviau.

- Piešimas. Kad atsiskleistų prigimtiniai tapytojo gabumai, dažnai tereikia paprasto pieštuko ir lapo. Tačiau kad lavėtų rankos judesiai ir braižas dar prieš išmokstant rašyti, svarbu susipažinti su kuo įvairesne piešimo technika. Pieštukas, tušinukas, parkeris, kreidelės, kreida – visoms šioms priemonėms įvaldyti reikia skirtingų rankos judesių, linijos brėžiamos skirtingu kampu, vis kitaip paspaudžiant. Taigi be to, kad lavėja pirštų, riešo ir visos rankos judesiai, darosi lengviau kontroliuoti potėpius ir štrichus, vėliau tai lems ir geresnius rašymo įgūdžius.

Jau nuo 8 mėn. mažyliams galima leisti pamėginti piešti specialiais pirštelių dažais, kai padažius piršto galiuką piešiama ant lapo. Tokia pramoga ne tik skatins vystytis akių ir

judesių koordinaciją, kūrybingumą, fantaziją, gebėjimą skirti ir atpažinti pagrindines spalvas bei jų atspalvius, bet ir... garantuos puikią nuotaiką!

Nuo 1 metų jau galima pamėginti piešti kreidelėmis, o maždaug nuo 2-3 metų į rankas paimti tikrą kreidą ir piešti ant tikros lentos. Tai bus ne tik smagu, bet ir pravers ateityje. Psichologai nustatė, kad daugelis moksleivių pakviesti prie lentos sutrinka ne tik todėl, kad juos užvaldo auditorijos baimė, bet ir todėl, kad gėdijasi savo rašysenos ant lentos – ne paslaptis, kad rašyti kreida lentoje kur kas sunkiau, nei rašikliu ant lapo: raštas tampa neatpažįstamas, gremėzdiškas, nelygus. Taigi toks žaidimas vaikystėje galbūt pagelbės įgyti daugiau drąsos ir pasitikėjimo savimi ateityje.

- Pagalbinės priemonės. Trafaretų apvedžiojimas, fantastinių gėlių ir orbitų piešimas spirografu, o gal net apskritimo brėžimas skriestuvu? Kodėl gi neparodžius ir tokios braižymo technikos? Visos šios pagalbinės priemonės taip pat lavina judesių koordinaciją, kūrybingumą bei riešo lankstumą.

- Spalvinimo knygelės. Jos lavina gebėjimą rašyti lygiai, paisyti linijų. Ranka atliekamos tos pačios manipuliacijos, kaip ir rašant, tačiau tai daug linksčiau, tad ir nuvargstama mažiau.

- Origamis. Ši senovinė, iš Japonijos mus pasiekusi popieriaus lankstymo technika puikiai lavina smulkiąją motoriką, stiprina pirštukus, didina jų judesių amplitudę, taip pat moko dėmesingumo, kruopštumo. O juk visų šių savybių ypač prireiks mokyklos suole!

Keletas patarimų veikloms, lavinančioms vaiko kalbą:

- Raskite laiko kiekvieną dieną po 20 min. vaikams garsiai paskaityti kokį nors tekstą – žinoma, geriausiai tinka pasakėlė. Tokiu būdu lavėja vaiko girdimasis suvokimas, vaizduotė, vėliau jie padės lengviau formuoti skaitymo bei rašymo įgūdžiams.

- Vaikams, turintiems tarimo trūkumų, naudinga kasdienė lūpų, liežuvio mankšta. Ją, paaiškinus logopedui, tėvai galėtų atlikti kartu su savo mažaisiais.

- Sekite vaiko kalbą. Netaisyklingai tariamus žodžius pakartokite patys, įpinkite juos į kokį posakį, dainelę ir kartokite kartu su mažyliu. Įtvirtinti kalbos garsus labai padeda žaismingos skaičiuotės bei greitakalbės.

- Vaikai linkę mėgdžioti tėvų kalbą – jų žodžiais prabils ir mažasis. Įpinkite į savo kalbą rečiau vartojamų žodžių, posakių.

- Vaiko kalbą galima ugdyti kartu dirbant, žaidžiant, stebint.

- Vaikų dėmesį labai patraukia naujai padovanoti žaislai. Pasinaudokite padidintu dėmesingumu. Aptarkite, koks žaislas, ką su juo galima nuveikti.

- Pasiūlykite vaikui apibūdinti jo augintinius (šuniuką, kačiuką), kambarį, kiemą, sesutę, broliuką.

- Lavinkite vaiko fantaziją ir visada pagirkite išgirdę taiklų ir vaizdingą posakį.

- Skaitykite kartu knygeles ir vėliau jas aptarkite.

- Visada išklauskite, ką jums sako atžalėlė, net jei atrodo, kad tai visai nesvarbu.